

3. Юридична енциклопедія : В 6 т. / Редкол : Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К. : Укр. енцикл., 1998. – Т. 2 : Д – Й. – 1999. – 744 с.
4. Кривицький Ю. В. Історичний спосіб тлумачення норм права: загальнотеоретичний аспект / Ю. В. Кривицький // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 1. – С. 32 – 36.
5. Тлумачення та застосування Конвенції про захист прав людини й основоположних свобод Європейським судом з прав людини та судами України : навч. посіб. / [М. В. Мазур, С. Р. Тагієв, А. С. Беніцький та ін.] ; від ред. В. М. Карпунов. – Луганськ : РВВ ЛДУВС, 2006. – 600 с.

Іваненко О. В.,

заступник начальника НМЦ НАВС, кандидат
юридичних наук, доцент

ЯКІСТЬ СУЧАСНОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

В умовах сьогодення необхідність дослідження проблем якості юридичної освіти набуває дедалі більшої актуальності, що зумовлено наступними об'єктивними факторами, серед яких виділяються такі: стрімкий розвиток соціально-економічної та правової сферах суспільного життя, що вимагають від системи юридичної освіти ефективного реагування на виклики часу; безпрецедентне збільшення кількості юридичних вузів та факультетів, які негативно впливають на якість професійної підготовки фахівців юридичного профілю; стрімке зниження загальнокультурного рівня абітурієнтів, що вимагає змістовного перегляду вимог до змісту та методики викладання навчального матеріалу у закладах вищої юридичної освіти; дефіцит юристів, здатних ефективно працювати у динамічних умовах ринкової економіки при занадто великій численності фахівців, підготовлених за традиційними освітніми лекалами; диверсифікація юридичної освіти (бакалаврат, магістратура, аспірантура, докторантура), що зумовлює необхідність виконання завдань щодо забезпечення відповідної якості на кожному з цих рівнів; недостатній рівень педагогічної майстерності науково - педагогічного складу переважної більшості юридичних закладів вищої освіти; нестійкий попит на юристів з боку державного та недержавного секторів економіки, посилення конкуренції на ринку праці випускників юридичних ВНЗ, кількість яких не здатна вирішити проблему заповнення дефіциту якості; критично низький рівень фінансування юридичних ВНЗ [1].

Якість юридичної освіти є категорією соціальної якості та визначається як адекватність (відповідність) системи юридичної освіти актуальним потребам соціуму та особистості, яка отримує таку освіту. Рівень якості освіти як результат освітнього процесу в інтегральній формі проявляється у рівні професійної компетентності юриста, тобто професійних знаннях, умінь та навичках, інтелектуальному, моральному та фізичному розвитку, який отримують випускники ВНЗ у відповідності із освітніми цілями [2]. Якість навчання оцінюється за такими показниками, як повнота, системність, глибина, дієвість, міцність засвоєного навчаються змісту юридичної освіти. Показниками високої якості юридичної освіти є професійне критичне

мислення, здатність і готовність випускників ВНЗ самостійно формувати та вирішувати професійно значущі завдання, бути конкурентоспроможними на внутрішньому та міжнародному ринках праці [3].

У процесі модернізації юридичної освіти з метою поліпшення її якості необхідно вирішувати безліч питань, серед яких: що повинно складати зміст юридичної освіти; як викладати навчальний матеріал та як він повинен засвоюватися студентами; як управляти якістю освіти та здійснювати оцінювання його ефективності; хто повинен мати доступ до вищої юридичної освіти та за якими критеріями як здійснювати відбір навчального контингенту у юридичні ВНЗ; яким чином повинно здійснюватися фінансування юридичних закладів вищої освіти?

Аналіз тенденцій розвитку системи вищої юридичної освіти у міжнародному освітньому просторі свідчить про те, що підвищення його ефективності та якості залежить не стільки від освітніх стандартів, скільки від особистості науково – педагогічного працівника, спроможного на високому методичному рівні організувати викладання навчальних дисциплін. Тематичні міждисциплінарні навчальні курси стають все більш популярним елементом обов'язкових навчальних програм багатьох провідних університетів світу. Сьогодні надзвичайно актуальним є питання про підготовку таких науково – педагогічних працівників, які були б здатні вибудовувати міждисциплінарні навчальні програми, вступати у продуктивну комунікацію з іншими колегами та навчальним контингентом, використовувати сучасні інноваційні підходи та методи навчання, постійно вдосконалюючи свою професійно-педагогічну майстерність [4].

Основними шляхами підвищення якості та ефективності юридичної освіти можуть стати: організація на високому методичному рівні викладання науково обгрунтованого змісту навчального матеріалу та оцінювання результатів його засвоєння за чітко виписаними критеріями; визнання основним завданням навчального процесу формування у навчального контингенту професійних та загальнокультурних компетенцій у вигляді умінь систематично поповнювати знання, користуватися ними в інноваційному, гуманістично орієнтованому режимі, а також у вигляді прогностичного способу моделювання професійної діяльності; переорієнтація в галузі управління системою вищої юридичної освіти з перенесенням акценту на забезпечення високого рівня організації навчального процесу; формування суспільної думки про те, що адміністрація ВНЗ, висококваліфікований науково - педагогічний склад та навчальний контингент повинні розглядати свій ВНЗ як успішну корпорацію, члени якої приносять користь один одному та суспільству; здійснення Вченою радою ВНЗ, яка є головною інстанцією для вирішення питань, пов'язаних із якістю навчання та виховання навчального контингенту, а також займається бюджетною та внутрішньою політикою, постійного контролю за виконанням навчальних планів; здійснення оцінювання якості освіти у юридичних ВНЗ не тільки в межах загальнодержавної системи акредитації, але й за допомогою громадських організацій, наприклад, Спілки юристів України [5].

Список використаних джерел

1. Репин В.В., Елиферов В.Г. Процессный подход к управлению. Моделирование бизнес-процессов. / Репин В.В., Елиферов В.Г. — М.: РИА «Стандарты и качество» — 2008. — 408 с.
2. Бордовская Н.В., Реан А.А. Педагогика. / Бордовская Н.В., Реан А.А. — СПб.: Питер, 2009. — 304с.
3. Подласый И.П. Педагогика. / Подласый И.П. — М.: Высшее образование, 2006. — С. 209-232.
4. Левитан К.М. Юридическая педагогика. / Левитан К.М. — М.: Норма, 2008. — С. 53-57.
5. Юридическое образование в России: поиск новых стандартов качества //URL: <http://www.pilnet.ru/news/184-legal-education-new-quality-standards.html> (2012.16.03).

Кравчук М. А.,

доцент кафедри теорії та історії держави і права
юридичного факультету Східноєвропейського
національного університету імені Лесі Українки
МОН України, кандидат політичних наук

ДО ПИТАННЯ ПРО ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Формування концепції правової держави є вкрай складним, багатоплановим процесом, що включає в себе не тільки формування структур влади, які здатні забезпечити дотримання законності та прав громадян, але й наявність широкого спектру політичних партій і рухів, соціальних груп і прошарків зі своїми специфічними інтересами, особливою правовою, політичною, соціальною, економічною поведінкою. Теорія правової держави поширилася на країни Західної Європи, Північної Америки, розвиваючись і збагачуючись протягом десятиліть, зазнала значної трансформації, що обумовлює актуальність дослідження.

Метою дослідження є історико-правовий аналіз формування концепції правової держави.

Уявлення про державу як про організацію, що здійснює свою діяльність на основі закону, почали формуватися вже на ранніх етапах розвитку людської цивілізації. Так, ще у XVIII столітті до нашої ери правитель Вавилону цар Хаммурапі видаючи закони написав: «Для того, щоб сильний не кривдив слабого, щоб з сиротою і вдовою чинили справедливо.... Щоб судив суд у країні, щоб ухвалювали вирoki в країні, щоб з пригнобленим чинили справедливо, я вирiзьбив мої дорожocинні слова на моїй стелі і поставив перед зображенням моїм, царя справедливого».[4, с. 33] Дальшого розвитку ідея правової держави в розумінні верховенства чинних законів набуває в античні часи. Аристотель, Платон, Геракліт, Цицерон у пануванні законів вбачали запобігання сваволі посадових осіб та могутність держави. Платона можна вважати одним з перших давньогрецьких філософів, який у систематичній формі подав своє розуміння держави. Платон висунув свій проєкт ідеальної держави, який є першою соціальною утопією в історії суспільства. Ідеальна